
Omgaan met ongewenst gedrag

Deze bijlage bevat richtlijnen voor het omgaan met verschillende vormen van ongewenst gedrag, zoals:

1. Agressie en geweld;
2. Diefstal, vandalisme, vernieling;
3. Discriminatie en racisme;

Er wordt omschreven wat de scholen preventief doen om dit ongewenste gedrag te voorkomen en wat zij doen als dit gedrag zich voordoet. Daarbij wordt specifiek gekeken naar de opvang en aanpak van daders, slachtoffers en omstanders.

In dit stuk kan het om leerlingen, teamleden of ouders gaan.

Doel van het protocol is het scheppen van een kader voor een veilige en prettige leeromgeving voor leerlingen, personeel en ouders.

Basis voor deze richtlijnen liggen ook in de Gedragscode voor personeel (bijlage 1) en de Klachtenregeling (bijlage 2) van Innoord. Ook in de school- en klassenregels zijn hierover afspraken te vinden.

1. Agressie en geweld

Er kan op verschillende manieren naar agressie gekeken worden. Vaak wordt een onderscheid tussen de volgende verschijningsvormen gehanteerd:

- Verbale agressie (bijvoorbeeld schelden en vloeken);
- Psychische agressie (bijvoorbeeld bedreigen, chanteren en intimideren);
- Fysieke agressie (bijvoorbeeld slaan, schoppen, vandalisme en wapengeweld).

Preventief

Met goed pedagogisch handelen van de docent en een prettig groepsklimaat kunnen veel problemen voorkomen worden. Agressie is een uitingsvorm als zaken niet gaan zoals men wil, men niet weet wat er verwacht wordt, of als men zich onveilig voelt. Agressie en geweld komen dan ook vaker voor in omgevingen waar de grenzen en regels niet duidelijk gesteld zijn. Het gaat om duidelijke en breed gedragen gehanteerde normen. Wat wordt niet getolereerd en hoe wordt dit gesanctioneerd?

Elke school zorgt voor duidelijke gedragsregels en is duidelijk over de maatregelen bij agressief gedrag en bijvoorbeeld doen van aangifte. Incidenten worden goed geregistreerd in Parnassys.

Curatief

Uitgangspunt is altijd dat op het schoolterrein en binnen de school iedere vorm van verbaal en/of fysiek geweld niet getolereerd wordt. Dit geldt voor leerlingen, ouders, teamleden, directie en overige betrokkenen bij de school.

(Dreigen met) geweld e.d. door leerlingen, ouders, personeel of derden

- Het slachtoffer meldt (indien gewenst met ondersteuning van de interne vertrouwenspersoon / contactpersoon) het incident bij de directie.
- De directie vult de incidentregistratie in
- De agressor wordt door de directie uitgenodigd voor een gesprek.
- De ernst van het voorval wordt door de directie gewogen.
- Ernstige incidenten worden direct bij het bestuur (Innoord) gemeld.
- Directie en bestuur bepalen of, en zo ja welke (orde)maatregelen getroffen worden.
- Bestuur en directie bepalen zo nodig wie van het voorval op de hoogte moeten worden gesteld.

- De directie wijst (de ouders/verzorgers van) het slachtoffer op de mogelijkheid een klacht in te dienen.
- In geval van wetsovertreding doet het bestuur en/of de schooldirectie alle mogelijke moeite om het slachtoffer aangifte te laten doen (uiteraard wordt dit per situatie zorgvuldig afgewogen).

2. Diefstal, vandalisme en vernieling

Diefstal - Vernieling – vandalisme

Onder diefstal verstaan we het wegnemen van een goed dat geheel of ten dele aan een ander behoort met het doel zich dat toe te eigenen.

Bij een incidentele, kleine diefstal waarbij schadevergoeding of teruggave van het gestolen goed kan worden bereikt sanctioneert de school de gedragingen zelf. Bij een herhaling of als het gaat om een goed met meer dan geringe waarde, of als schadevergoeding of teruggave niet mogelijk is, zal de school naast de te nemen schoolmaatregelen ook de politie in kennis stellen.

Onder vernieling / vandalisme verstaan we het zonder toestemming/instemming van de eigenaar vernielen, beschadigen, onbruikbaar maken of wegmaken van een goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort.

Bij lichte vormen van vernieling of vandalisme, waarbij schadevergoeding of schadeherstel kan worden overeengekomen, sanctioneert de school zelf de gedragingen conform de ontwikkelde sanctiestructuur. Bij een ernstige vernieling of als er sprake is van herhaling of van een groepsdelict, of als schadevergoeding / schadeherstel niet kan worden bereikt, zal ook de politie in kennis worden gesteld.

Preventief

In de schoolregels staan afspraken met betrekking tot het omgaan met de persoonlijke eigendommen van anderen en van de school.

Algemene regels

- Iedereen (leerlingen, teamleden en ouders) hebben respect voor de persoonlijke eigendommen van een ander.
- Leerlingen, teamleden en ouders gaan zorgvuldig en netjes om met de materialen en voorzieningen van de school.
- Leerlingen, teamleden en ouders maken veilig gebruik van het gebouw, de voorzieningen, het meubilair en de gereedschappen en materialen en voorkomen beschadiging en/of onzorgvuldig gebruik.
- De school is niet aansprakelijk voor beschadiging of vermissing van persoonlijke eigendommen.

Curatief

Stappenplan bij diefstal van een goed met meer dan geringe waarde, herhaling of als schadevergoeding niet mogelijk is:

1. Diegene die de diefstal constateert meldt dit direct bij de directie
2. De verdachte wordt in het kader van hoor- en wederhoor in de gelegenheid gesteld om te reageren.
3. De directie informeert zowel de ouders/verzorgers van de dader als de ouders/verzorgers van het slachtoffer.
4. De directie stelt de politie in kennis van de diefstal en geeft alle relevante informatie over feiten en personen door aan de politie.
5. De directie ondersteunt, indien nodig, het slachtoffer bij het doen van aangifte.

3. Discriminatie en racisme

Discriminatie betekent onterecht verschil maken in de behandeling van mensen. Bijvoorbeeld op basis van geslacht, godsdienst, handicap, leeftijd, afkomst, huidskleur, ras, burgerlijke staat of seksuele voorkeur. Discriminatie is in Nederland verboden. In Artikel 1 van de Grondwet staat dat iedereen in Nederland recht heeft op een gelijke behandeling. Aanzetten tot haat of discriminatie is strafbaar.

Bij discriminatie gaat het niet altijd om feitelijke discriminatie, zoals vermeld in Artikel 1 van de Grondwet. Soms gaat het ook om gediscrimineerd voelen. Ook dan moet er als school actie worden ondernomen.

Preventief

We leven in een multiculturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen cultuur hebben. De schoolbevolking is een afspiegeling hiervan en dit wordt binnen het onderwijs als een verrijking ervaren. Het vraagt wel extra inzet en aandacht / alertheid om tot een goed (pedagogisch) klimaat voor alle leerlingen te komen. Daarom gelden deze regels:

- het personeel, de leerlingen en hun ouders worden gelijkwaardig behandeld;
- er wordt geen discriminerende taal gebruikt;
- er wordt voor gezorgd dat er in school geen discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in de schoolkrant, in te gebruiken boeken, e-mail e.d.;
- er wordt op toegezien dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen discriminerende houding aannemen in taal en gedrag;
- het personeel, leerling en ouders nemen duidelijk afstand van discriminerend gedrag en maken dit ook kenbaar;
- bij discriminatie door personeel wordt het personeelslid door de directie uitgenodigd voor een gesprek. Bij het herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt melding gedaan bij het bestuur, dat vervolgens bepaalt of en zo ja welke disciplinaire maatregelen er worden genomen;
- bij discriminatie door vrijwilligers, stagiaires, ouders en/of leerlingen worden deze door de directie uitgenodigd voor een gesprek. Bij herhaaldelijk overtreding van de gedragsregels wordt melding gedaan bij het bestuur, dat vervolgens bepaalt of en zo ja welke maatregelen er worden genomen. In het uiterste geval kan hierbij gedacht worden aan schorsing of verwijdering/ontzegging van betrokkene tot de school en het schoolterrein.

Daarnaast besteedt de school in het curriculum aandacht aan verschillen tussen mensen en het voorkomen van discriminatie.

Curatief

- De leerkracht neemt duidelijk afstand van discriminerend gedrag en maakt dit ook kenbaar.
- Bij discriminatie wordt de diegene door de directie uitgenodigd voor een gesprek. Bij het herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt melding gemaakt bij het bestuur, dat vervolgens bepaalt of en zo ja welke disciplinaire maatregelen er worden genomen. In het uiterste geval kan hierbij worden gedacht aan schorsing of verwijdering van betrokkene van de school en het schoolterrein.

Wanneer er sprake is van ervaren discriminatie is het goed om dit bespreekbaar te maken in een les of tijdens een vergadering. Het in gesprek gaan over waarden en normen is van groot belang

Maak ervaren discriminatie bespreekbaar. Dat kan in de les, maar ook tijdens een vergadering met personeel. Begrip voor elkaar verkleint de kans op discriminatie.

Wanneer bespreekbaar maken niet voldoende is kan het slachtoffer een klacht indienen bij de directie of bij de interne vertrouwens- / contactpersoon of de externe vertrouwenspersoon en eventueel uiteindelijk de Klachtencommissie. Zie hiervoor de Klachtenregeling. .

Ook kunt u advies vragen of een melding doen bij het Meldpunt discriminatie Amsterdam. Dit is te vinden op <http://www.mdra.nl>.

Opvang van slachtoffers, daders en omstanders

De opvang van betrokkenen bij incidenten met betrekking tot ongewenst gedrag richt zich zowel op de slachtoffers, de daders als de omstanders (die ofwel als getuige ofwel als meeloper toeschouwer waren van het incident).

Opvang van het slachtoffer

- Nadat het ongewenste gedrag is gestopt gaat de eerste aandacht uit naar het slachtoffer; iedere volwassene is verplicht het slachtoffer uit de situatie te helpen en de allereerste opvang te verzorgen. Stel het slachtoffer gerust, luister, troost, enz.
- Bij ernstige incidenten wordt terstond de schooldirectie ingeschakeld.
- Schooldirectie en leerkracht en/of interne vertrouwens- / contactpersoon dragen zorg voor de eerste begeleiding van het slachtoffer.
- De schooldirectie zorgt ervoor dat de gebeurtenis wordt geregistreerd op het incidentenformulier.
- Schooldirectie en contactpersoon bewaken de hulpverlening aan het slachtoffer.
- Schooldirectie en contactpersoon zorgen ervoor dat het slachtoffer op een verantwoorde wijze terug kan keren naar zijn klas / werk.
- Schooldirectie en contactpersoon wijzen op mogelijkheden van professionele hulp.
- De schooldirectie schakelt het bestuursbureau in.